

UTJECAJ RODITELJSKOG STILA ODGOJA NA PONAŠANJE DJECE

☉ **Dimenzije roditeljstva**

- U odgoju djeteta postoje različiti odgojni stilovi od kojih svaki na svoj način utječe na razvoj ličnosti djeteta - njegovo doživljavanje, osjećaje, ponašanje...
- Uglavnom postoje **dvije** dimenzije roditeljstva:
  - dimenzija **emocionalnosti** - emocionalna toplina i razumijevanje, podrška bezuvjetna ljubav i razumijevanje, ohrabrenje, nasuprot hladnoći i odbijanju djeteta..
  - dimenzija **kontrole** - roditeljski nadzor i zahtjevi, odnosno roditeljska očekivanja spram djeteta a koja se mogu protezati od potpune kontrole nasuprot zanemarivanju djeteta
- ☉ **Kombinacijom tih dviju dimenzija** koje odražavaju roditeljske stavove prema djetetu te emocionalnu klimu unutar koje se odvijaju različiti roditeljski postupci, roditeljski stil odgoja može se svrstati u četiri skupine:

☉ **Autoritarni stil (kruti-strogi)**

Ovaj stil primjenjuju roditelji koji su vrlo **strogi** i **zahtjevni** prema djetetu (disciplinu postižu prijetnjom, kažnjavanjem, kritiziranjem, ističu negativno, jednosmjerna komunikacija - njihova riječ je zadnja)

Odgojni stil - kombinacija emocionalne hladnoće i čvrste kontrole

provođenje nadzora i kontrole, ne pružaju dovoljno topline, ljubavi i podrške djetetu

Glavni odgojni ciljevi su učenje samokontrole (vladanje sobom) i **poslušnost** autoritetu koji ne objašnjava svoje odluke i postupke i ne zanima ga što dijete **misli i osjeća**

Uloga roditelja je usmjerena na postavljanje granica i pravila čiji se **prekršaj kažnjava**

Odnos roditelj - dijete temelji se na odnosima **nadređenosti i podređenosti** te odnosu nagrade i kazne

☉ **Autoritativni stil roditeljstva (demokratski-dosljedni)**

Odgojni stil - kombinacija emocionalne topline i čvrste kontrole

Postavljaju jasna pravila, usmjeravaju aktivnost djeteta, daju mu podršku i tako šalju

poruku da je sposobno samostalno rješavati problem i postići uspjeh

Odnos roditelj – dijete temelji se na odnosima demokratičnosti, razgovor, uvažavanje, kontrola je usmjerena na nepoželjna ponašanja

◎ **Permisivan stil roditeljstva (popustljivi)**

Odgojni stil - **kombinacija** emocionalne topline i slabe kontrole

Postavljaju male zahtjeve, provode slabu kontrolu (djeca sama ne znaju procijeniti što je dobro, a što loše)

Odnos se temelji na velikoj osjetljivosti, velikoj slobodi i neovisnosti djeteta bez postavljanja jasnih pravila, djeci se daje mnogo slobode

◎ **Indiferentan stil roditeljstva-zanemarujući**

Odgojni stil - kombinacija emocionalne **hladnoće i slabe kontrole**

Uglavnom su popustljivi, postavljaju male zahtjeve, nema kontrole, topline, razgovora, ljubavi, podrške (zaokupljeni su sobom i nemaju vremena, očekuju da se drugi bavi djetetom)

Odnos temelje na nižoj razini razumijevanja i interesa za dječju aktivnost, šalju poruku "Ne smetaj"!

◎ **Razvoj osobina djeteta autoritarnih roditelja**

Osobine djeteta autoritarnih roditelja: nesigurnost, povučenost ili agresivnost, niski prag tolerancije na frustraciju, često su bez motivacije za postizanje boljih rezultata

Više brinu kako će **udovoljiti roditeljima**, nego kako će riješiti problem

Osjećaji koji dominiraju djetetom: strah, nepovjerenje, nezadovoljstvo, povučenost lažno poštovanje, neuspješnost...

◎ **Razvoj osobina djeteta autoritativnih roditelja**

samopouzdanje, sigurnost u sebe, potreba za postignućima, visok stupanj samokontrole

Osjećaji koji dominiraju djetetom:

- osjećaj povjerenja, iskrenosti, poštovanja, zrele odgovornosti
- djeca su komunikativna, emocionalno stabilna s razvijenim socijalnim vještinama

◎ **Razvoj osobina djeteta popustljivih roditelja**

Nesigurnost i nesnalaženje u granicama opće društvenog prihvatljivog ponašanja što kod djeteta potiče impulzivnost, agresivno ponašanje u susretu s ograničenjima

Osjećaji koji dominiraju djetetom:

uglavnom dobro raspoloženje do trenutka neispunjavanja želja, neosjetljivost na potrebe drugih, neodgovornost, imaju pozitivnu sliku o sebi...

◎ **Razvoj osobina djeteta indiferentnih roditelja**

Neposlušnost, zahtjevnost, neprijateljstvo, neprimjereno ponašanje, loši socijalni odnosi, nisko samopoštovanje, delikventna ponašanja..

Osjećaji koji dominiraju djetetom:

- Promjenjiva raspoloženja, osjećaj nesigurnosti i nekontrole samog sebe, nezainteresiranost
- Imaju osjećaj da nisu zanimljiva i vrijedna svojim roditeljima, pa tako ni drugim ljudima

◎ **O stilovima odgoja**

Optimalno roditeljstvo uključuje toplinu i nadzor

Od temeljnog je značenja da se djeca osjećaju voljenima i prihvaćenima, no ona moraju i razumijeti pravila ponašanja, te vjerovati da će njihovi roditelji zahtijevati da ih slijede

Govoriti o stilu odgoja govorimo o ponašanjima koje roditelj primjenjuje u svom odnosu prema djetetu

Međutim, u životu rijetko nalazimo roditelje koje bismo mogli opisati samo jednim stilom već **kombinaciju** stilova

Uspješnost odgoja ovisi o tome koji je stil **prevladao** (nema savršenog recepta u odgoju

budući da ni sva djeca ni roditelji nisu isti)

Tijekom predškolskog razdoblja dobro roditeljstvo usmjereno je na razvijanje djetetovih socijalnih vještina, **tj. izražavanje prijateljstva i kooperativnosti, kao i sposobnost da bude snalažljivo u okolini i motivirano za postizanje rezultata.** To se postiže velikim stupnjem potpore i nadzora. Djeca te dobi uspostavljaju nezavisnost i inicijativu, a roditelji mudrim nadzorom i usklađivanjem djetetovih zahtjeva s njegovim mogućnostima uspostavljaju i postavljaju čvrste i jasne granice djetetova ponašanja u okviru toploga ozračja i ljubavi

Metode odgoja koje su se pokazale uspješnim kod jednog djeteta ne moraju biti uspješne s drugim djetetom

Svaki roditelj najbolje poznaje svoje dijete i odgojni stil kreira u skladu sa svojom i dječjom osobnošću

Odgojni stil roditelja i ponašanje roditelja prema djeci ima važnu ulogu u njihovu socijalnom i kognitivnom razvoju. Nije svejedno koji će odgojni stil koristiti roditelji, jer istraživanja pokazuju da je autoritativni stil najbolji

Svaki roditelj bi trebao, hvaljenjem, davanjem komplimenata, upućivanjem lijepih riječi pokazati djetetu da ga **prihvća i da je voljeno.** **Nerazumijevanje, agresivan** stav prema djetetu, te **zanemarivanje djetetovih potreba** ostavlja negativne posljedice kako na razvoj djeteta tako i na interakciju dijete – roditelj

Pripremila: Marijana Perica, stručni suradnik pedagog

- LITERATURA:
- Klarin M. Razvoj djece u socijalnom kontekstu, Znanstvena monografija Sveučilišta u Zadru, Sveučilište u Zadru, NAKLADA SLAP, 2006.

Mob.: 0959056597, 0959114721

Mail: vrapcic.zd@gmail.com

Adresa: Gospe Maslinske 30, Zadar

Web: www.djecji-vrtic-vrapcic.hr

- M. Čudina – Obradović i J. Obradović, Psihologija braka i obitelji, Sveučilište u Zagrebu, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb 2006.